

MH17 Toespraak Vijfhuizen 2018

Dames en heren,
Beste mensen,

Vier jaar MH17.

Al zou u, gelet op de aanleiding, hier liever niet zijn geweest, toch fijn dat u er bent.

U nabestaanden van allen die zijn omgekomen bij deze ramp,
U die intens meeleven,

Vier jaar later. Al vier jaar. Pas vier jaar. Dit voelt altijd alsof het gisteren is gebeurd. Als je erover spreekt, als je iets over MH 17 in de media hoort of ziet, of als je zoals wij hier weer bij elkaar bent, dan komt alles weer helemaal boven en ben je terug in het eerste gevoel.

Om 17 juli kun je niet meer heen, nooit meer. 298 mensen, waarvan 196 uit ons land en waaronder veel jonge mensen zijn omgekomen. We mogen hen nooit vergeten. Samen gedenken geeft troost. Het verdriet verbindt. Als lotgenoten hoeft u elkaar niks uit te leggen. Al verwerkt iedereen de immense pijn op haar of zijn eigen wijze: u weet wat het is. Diep van binnen kent u het. Dat geeft hier ook een beetje lucht. U kunt uzelf zijn. Dat helpt. Want al zijn de mensen om u heen nog zo lief en meelevend, aan anderen te moeten uitleggen wat u diep van binnen voelt, is eigenlijk niet te doen. Het is soms zo lastig om de juiste woorden ervoor te vinden.

Nabestaande zijn, U weet intussen hoe dat voelt: Je mag er niet onderdoor, je kunt er niet overheen of omheen, je kunt er alleen dwars doorheen. Een nieuw deel van uw leven. Een ongewenst, maar erbij gekomen stukje identiteit. Iemand zei me: Ik zou willen dat ik terug kon naar vóór die fatale 17 juli 2014. Dan zou ik mijn broer, mijn schoonzus en mijn neef nog hebben. Maar ook: dan was ik geen nabestaande meer. Maar gewoon, wie ik was.

Het verlies, het verdriet, het veranderde leven, zit soms als een knellend harnas om je heen. Weggaan zal het niet meer, maar als het iets lossen kan komen te zitten, dat zou al fijn zijn, dat geeft adem, dat er ruimte komt en rust.

MH17. Misschien zou u het er soms wel eens poosje niet over willen hebben. Er even niet meer over te hoeven nadenken of ermee geconfronteerd worden. Misschien heeft u wel gedacht: ik ga dit jaar niet. Volgend jaar maar weer. Nu liever even niet zo massaal en openlijk. Misschien zijn sommigen om die reden wel niet gekomen. Ook dat is ook goed. Immers, ieder probeert die niet meer uit te schakelen herinnering op z'n eigen manier een plaats te geven. Anderen zullen vandaag wellicht alleen, of in een kleiner verband elders in ons land rouwen en gedenken, meer in de stilte. En niet alleen in ons land, maar ook in de andere landen waar slachtoffers van de MH17 betreurd en gemist worden.

Want die 17^e juli MH17 zit gebrandmerkt in het geheugen.

Hiermee te moeten leven is dagwerk. Elke dag kan het er zijn. Het lijkt een beetje als leven rond een vulkaan. Soms is er rust. Ogenschijnlijke rust. Want onverwachts kan het weer openbreken. En brandende pijn geven in het gevoel. Opeens die zonnebril of die tas, die foto of dat briefje van uw geliefde. Keihard kan dat ene onverwachte moment binnenkomen. Of zomaar opeens dringt 't weer tot je door: dat dagelijks telefoontje of dat wekelijks bezoekje dat er niet meer is. Of die verjaardag of trouwdag. En dan in deze weken het zien van blije

jonge mensen die op school zijn overgegaan of die hun eindexamen hebben gehaald. Uw kind, of kleinkind is er niet meer bij. Of het zien van die beelden van Schiphol, de laatste beelden van hen van wie u houdt. Dan opeens is het daar weer. Die ontzettende pijn. Die huilbuien, dat verdriet. Een paar dagen is het heftig. Dan luwt het weer, hopelijk. Of er is nieuws, zoals kortgeleden, resultaten van het onderzoek van JIT, het Internationaal researcheteam, en de reacties uit Moskou. Dan komt weer die boosheid naar boven, die enorme woede. Misschien schrikt u er soms zelf van. Allerlei gevoelens die vechten om de voorrang, Dat moet dan weer zakken. Dat kost tijd en enorme energie. Leven rond de vulkaan. Schijnbare rust. Maar ook en hopelijk in toenemende mate is er langduriger rust. Gaat er vaker een dag voorbij zonder dat u er bewust aan denkt. Misschien tot uw eigen verrassing. Misschien soms met een klein schuldgevoel. Maar toch. Zo mag het gaan.

Rust.

Boosheid en woede zijn terecht en begrijpelijk. Maar geven ze rust?

Gerechtigheid en waarheid moeten komen, maar ook worden afgewacht. Elke dag duurt dan eigenlijk te lang. Geduld kun je dat leren? Dat zou mooi zijn. Dat helpt voor rust.

Verdriet en gemis zijn blijvend, soms aan de oppervlakte en soms stilaan meer verzonken.

En wellicht dat nu ook vaker fijne en leuke herinneringen aan uw geliefden bovenkomen, herinneringen van vroeger die u nu, soms een schrijnend en soms ook weer een warm gevoel geven en blij maken. En u dankbaar stemmen om de mooie dingen die u met elkaar hebt beleefd.

Van nabestaan naar voortbestaan. Wat heeft u veel meegemaakt. Het leven is waar mogelijk weer opgepakt. Voor ieder zal het anders zijn. Persoonlijke en onderlinge verhoudingen zijn op de proef gesteld. Soms veranderd. Met de scherven van gisteren bent u bezig intussen de weg naar morgen te plaveien. Door de ramp zijn ook nieuwe vriendschappen en verbanden ontstaan en talenten naar boven gekomen, nieuwe uitdagingen gevonden.

U weet hoe u omringd was en wordt door zoveel mensen die zorg voor u hebben, meeleven, voor u hebben gebeden, en steun gegeven hebben op allerlei manieren.

Maar hoe prachtig, warm en groot ook de steun, u moet het toch zelf doen.

Wat bent u sterk gebleken!

Hoe fijn als u zich erop 'betrappt' dat u door de tranen heen weer spontaan kunt lachen. Hoe fijn als uw dagen lichter worden.

Graag en van harte wens ik sterkte en kracht, rust en alle goeds!

Dank u wel.

pastoor Jules Dresmé